

1. เรื่อง การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคล

คณะรัฐมนตรีเห็นชอบการขยายกรอบระยะเวลาการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลซึ่งสิ้นสุดเมื่อวันที่ 17 มกราคม 2552 ต่อไปอีก 2 ปี โดยให้นับเวลาการขยายการดำเนินงานดังกล่าวตั้งแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้ความเห็นชอบ ตามที่สำนักงานสภาพัฒนาการศรัทธาแห่งชาติเสนอ

สาระสำคัญของเรื่อง

สำนักงานสภาพัฒนาการศรัทธาแห่งชาติรายงานว่า

1. ปัจจุบันปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมือง ซึ่งส่วนใหญ่มาจากประเทศเพื่อนบ้านเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติในด้านต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง บางส่วนมีปัญหาในการส่งกลับและตกค้างอยู่ในประเทศไทย นำมาซึ่งปัญหาความไม่ชัดเจนเกี่ยวกับสถานภาพตามกฎหมายและสิทธิของบุคคล ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิต และปัญหาความมั่นคงทางสังคมในระยะยาว โดยสถานการณ์ผู้หลบหนีเข้าเมือง สามารถแยกได้เป็น 4 กลุ่มใหญ่ ดังนี้

1.1 กลุ่มที่ 1 กลุ่มที่อพยพเข้ามาและอาศัยอยู่ในประเทศไทยมานานจนผสมกลมกลืนนำไปสู่การมีนโยบายและมติคณะรัฐมนตรีรับรองสถานะให้อาศัยอยู่ถาวร ซึ่งดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ในอดีต จำนวน 14 ชนกลุ่มน้อยหรือกลุ่มชาติพันธุ์ประมาณ 2 แสนคนเศษ ซึ่งจะได้รับสถานะเป็นบุคคลต่างด้าวเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายและบุตรที่เกิดในประเทศไทยได้รับสัญชาติไทย

1.2 กลุ่มที่ 2 กลุ่มที่มีปัญหาเกี่ยวกับสถานะบุคคลอยู่ระหว่างการพิจารณาแก้ปัญหาโดยได้รับการผ่อนผันให้อาศัยอยู่ชั่วคราว เป็นกลุ่มที่อพยพเข้ามาภายหลังกลุ่มที่ 1 ซึ่งไม่สามารถส่งกลับประเทศต้นทางและด้วยเหตุผลทางมนุษยธรรมจึงตกค้างอยู่ในประเทศไทย ได้รับการผ่อนผันให้อาศัยอยู่ชั่วคราวเพื่อรอกระบวนการแก้ปัญหาจำนวนประมาณ 5 แสนคน ประกอบด้วย

1.2.1 กลุ่มที่มีปัญหาการส่งกลับได้รับการสำรวจจัดทำทะเบียนประวัติ บัตรสีและบัตรประจำตัวผู้ไม่มีสัญชาติไทย (สำรวจในช่วงปี พ.ศ. 2519-2542)

1.2.2 กลุ่มที่มีปัญหาการส่งกลับได้รับการสำรวจจัดทำทะเบียนประวัติและบัตรประจำตัวผู้ไม่มีสถานะทางทะเบียน (สำรวจในช่วงปี พ.ศ. 2549-2551)

1.3 กลุ่มที่ 3 กลุ่มที่มีประเด็นปัญหาและผลกระทบด้านความมั่นคง ซึ่งมีนโยบายดูแลเป็นการเฉพาะ จำนวนประมาณ 1.5 ล้านคน ประกอบด้วย แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง 3 สัญชาติ (พม่า ลาว และกัมพูชา) ผู้หนีภัยการสู้รบจากพม่า ชาวม้งลาวอพยพที่จังหวัดเพชรบูรณ์ ผู้หลบหนีเข้าเมืองชาวโรฮิงยา และผู้หลบหนีเข้าเมืองชาวเกาหลีเหนือ

1.4 กลุ่มที่ 4 กลุ่มผู้หลบหนีเข้าเมืองทั่วไป หมายถึง กลุ่มที่ลักลอบเข้าเมืองรายใหม่ และกลุ่มที่เข้าเมืองถูกต้องแต่อยู่อาศัยเกินกำหนด

2. นโยบายและแนวทางการแก้ไขปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองในปัจจุบัน

2.1 กลุ่มที่ 1 และ 2 ดำเนินการแก้ปัญหาภายใต้ยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อ 18 มกราคม 2548 ซึ่งมีหลักการสำคัญคือการสำรวจกลุ่มเป้าหมายเพื่อจัดทำทะเบียนประวัติและเอกสารแสดงตนและการเร่งรัดกำหนดสถานะและสิทธิที่ชัดเจน มุ่งเน้นชนกลุ่มน้อยและกลุ่มชาติพันธุ์ที่ตกค้างอยู่ในประเทศไทยเป็นเวลานานและไม่สามารถกลับประเทศต้นทางได้ โดยมี สมช. รับผิดชอบอำนวยการและประสานงาน

2.2 กลุ่มที่ 3 แยกเป็น 2 ส่วน คือ

2.2.1 แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง 3 สัญชาติ (พม่า ลาว และกัมพูชา) ดำเนินการแก้ปัญหาภายใต้ยุทธศาสตร์บริหารแรงงานต่างด้าวทั้งระบบ (มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2547 และ 27 เมษายน 2547 ข้อ 3 และ 4) ภายใต้คณะกรรมการบริหารแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง (กบร.) โดยมีกระทรวงแรงงานเป็นฝ่ายเลขานุการ รับผิดชอบดำเนินการ เป้าหมายคือการนำเข้าสู่ระบบจ้างงานที่ถูกต้อง

2.2.2 ผู้หนีภัยการสู้รบจากพม่า ชาวม้งลาวอพยพที่จังหวัดเพชรบูรณ์ ผู้หลบหนีเข้าเมือง ชาวโรฮิงยา และชาวเกาหลีเหนือ สมช. เป็นหน่วยรับผิดชอบเสนอมาตรการและแนวทางแก้ปัญหาเป็นการเฉพาะ เป้าหมาย คือการส่งกลับหรือไปประเทศที่สามแล้วแต่กรณี

2.3 กลุ่มที่ 4 ดำเนินการปราบปรามจับกุมและส่งกลับภายใต้พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 มีสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นหน่วยรับผิดชอบหลัก

3. สมช. ได้ร่วมกับส่วนราชการที่รับผิดชอบประชุมประเมินผลการดำเนินงานที่ผ่านมา รวมทั้งได้รับฟัง ข้อคิดเห็นจากภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องพบว่า การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคล ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 18 มกราคม 2548 ซึ่งเดิมกำหนดกรอบดำเนินงานภายใน 2 ปี (18 มกราคม 2548-17 มกราคม 2550) แต่ต่อมาได้ขยายกรอบแผนปฏิบัติการต่อไปอีก 2 ปี ถึง 17 มกราคม 2552 ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2550 นั้น ยังไม่บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ จำเป็นต้องดำเนินการแก้ไขอย่างต่อเนื่อง โดยผลการดำเนินงานที่ผ่านมาสรุปได้ดังนี้

3.1 การเร่งกำหนดสถานะบุคคลต่อกลุ่มเป้าหมายกลุ่มที่ 1 เป้าหมาย 200,836 คน ได้สถานะแล้ว 115,402 คน ส่วนที่เหลืออยู่ระหว่างการพิจารณาคำร้อง และ สมช. อยู่ระหว่างการพิจารณาปรับปรุงหลักเกณฑ์การกำหนดสถานะให้เอื้อต่อการแก้ปัญหามากขึ้น

3.2 การสำรวจกลุ่มเป้าหมายกลุ่มที่ 2 ที่มีปัญหาสถานะและสิทธิภายใต้ยุทธศาสตร์ฯ เพิ่มเติม ซึ่ง คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 10 มกราคม 2549 เห็นชอบโครงการสำรวจจัดทำทะเบียนประวัติและบัตรแสดงตน (บัตร ประจำตัวบุคคลผู้ไม่มีสถานะทางทะเบียน) มท. โดยกรมการปกครองได้ดำเนินการสำรวจในช่วงปี พ.ศ. 2549-2551 จำนวน รวม 195,202 คน

3.3 การให้สิทธิขั้นพื้นฐาน ที่ผ่านมากลุ่มเป้าหมายภายใต้ยุทธศาสตร์ฯ ได้รับสิทธิขั้นพื้นฐานอย่างเป็นระบบและชัดเจนมากขึ้น ได้แก่ การจดทะเบียนการเกิดให้แก่บุตรที่เกิดในประเทศไทยซึ่งจะเป็นเอกสารแสดงตนที่สำคัญ ด้านการศึกษาคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2548 เห็นชอบให้ขยายโอกาสด้านการศึกษาแก่กลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่มพร้อมเงินอุดหนุนรายหัว ด้านการทำงาน สามารถทำงานได้ตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551 สำหรับด้านสาธารณสุขเป็นไปตามหลักมนุษยธรรม

3.4 ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการที่สำคัญคือ ข้อจำกัดด้านงบประมาณการพิสูจน์ทราบตัวบุคคล กลุ่มเป้าหมายบางส่วนยังคงสำรวจ บางส่วนขาดความรู้ความเข้าใจ และไม่มายื่นคำร้องตามที่กำหนด ในขณะที่เจ้าหน้าที่รัฐขาดความรู้ความเข้าใจและบางส่วนไม่กล้าตัดสินใจรับรองสถานะ

4. แนวทางการดำเนินการในระยะต่อไป

4.1 ขยายกรอบระยะเวลาการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลต่อไปอีก 2 ปี นับตั้งแต่วันที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบเพื่อเร่งรัดดำเนินการให้กลุ่มเป้าหมายได้รับการแก้ปัญหาตามยุทธศาสตร์ฯ ที่กำหนด โดยมีกรอบแผนปฏิบัติการประกอบด้วย 4 กิจกรรม คือ 1) การสำรวจกลุ่มเป้าหมายที่ตกสำรวจ 2) การเร่งรัดกำหนดสถานะบุคคล 3) การพิจารณาให้สิทธิในด้านต่าง ๆ ในระหว่างรอกระบวนการแก้ปัญหา 4) การสกัดกั้นป้องกันการอพยพเข้ามาใหม่ และมีเป้าหมาย ระยะเวลา รวมทั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบ และเพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้รับการคุ้มครองในระหว่างระยะเวลาที่ทำการสำรวจและหลังการสำรวจจัดทำทะเบียนประวัติและบัตรประจำตัวเสร็จสิ้นแล้ว จึงอาศัยอำนาจตามมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 ให้บุคคลเหล่านี้ได้อาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นการชั่วคราวระหว่างรอการพิจารณากำหนดสถานะ

4.2 ปรับปรุงกลไกบริหารจัดการยุทธศาสตร์ฯ ให้เหมาะสมมากขึ้น โดยมีการแต่งตั้ง คณะกรรมการนโยบายและอำนวยการจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคล (นอส.) ซึ่งมีรองนายกรัฐมนตรีที่ นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน และเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติเป็นกรรมการและเลขานุการ (นายกรัฐมนตรี ได้ลงนามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 199/2552 เมื่อวันที่ 7 กันยายน 2552 แต่งตั้ง นอส. และมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรี (นายสุเทพ เทือกสุบรรณ) เป็นประธาน นอส.)

4.3 เนื่องจากการแก้ไขปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองในกลุ่มที่ 4 มีลักษณะแยกส่วน ขาดประสิทธิภาพ ที่ประชุมสภาความมั่นคงแห่งชาติเมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2550 ซึ่งมีรองนายกรัฐมนตรี พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน เป็นประธาน ได้มีมติเห็นชอบในหลักการให้มีการจัดทำยุทธศาสตร์แก้ปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองทั้งระบบ โดยมอบรับผิดชอบ เพื่อให้มีการครอบคลุมและ

เดินทางไปตรวจราชการและมอบนโยบายการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ให้กับผู้ว่าราชการจังหวัด 4 จังหวัดภาคใต้ และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่สำนักงานเทศบาลนครหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

2. การให้ความช่วยเหลือ

2.1 สิ่งของพระราชทานผู้ประสบภัยพายุ“กิสนา” และหย่อมความกดอากาศต่ำ

1) มูลนิธิราชประชานุเคราะห์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ เดินทางไปมอบสิ่งของพระราชทาน ที่จังหวัดมหาสารคาม ร้อยเอ็ด กาฬสินธุ์ บุรีรัมย์ อุบลราชธานี ชุมพร ลำพูน ลำปาง ตาก อุทัยธานี ชัยนาท พระนครศรีอยุธยาอ่างทอง สมุทรปราการ และจังหวัดกาญจนบุรี รวม 29,560 ชุด

2) สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ สมภวนายิกาสภาภคชาติไทยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าให้เลขาธิการสภาภคชาติไทย มอบชุดธารน้ำใจสภาภคชาติไทย ที่จังหวัด นครราชสีมา อ่างทอง พระนครศรีอยุธยา นครสวรรค์ และจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 3,670 ชุด ยาสามัญประจำบ้านและยาแก้ปวดหัว จำนวน 2,000 ชุด และน้ำดื่ม จำนวน 32,040 ขวด

3) สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร และพระองค์เจ้าศรีรัศมิ์ พระวรชายาฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ให้ พล.อ.โยธิน ประยูรโกศราชฯ ประธานที่ปรึกษา กองงานพระวรชายาฯ เป็นผู้แทนพระองค์ มอบถุงยังชีพและสิ่งของพระราชทาน ที่จังหวัดสุโขทัย และจังหวัดกาญจนบุรี รวม 2,000 ชุด

4) สำนักงานบรรเทาทุกข์และประชานามัยพิทักษ์ สภากาชาดไทยมอบชุดธารน้ำใจ พระราชทาน ที่จังหวัดชัยนาท ลำปาง ศรีสะเกษ ตาก บุรีรัมย์ อุทัยธานี สุรินทร์ อุบลราชธานี และจังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 9,121 ชุด ยาสามัญประจำบ้าน จำนวน 2,860 ชุด น้ำดื่ม 33,874 ขวด เสื้อยืดแขนสั้น จำนวน 2,000 ตัว และหม้อ MEYER 12 ชุด

5) พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลีพระวรราชทินนิตตามาตุ (นายกิตติมงคลดีเลิศตลอดชีพ) และพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา ประธานมูลนิธิอาสาเพื่อนพึ่ง(ฟ้าฯ) ยามยาก ทรงโปรดให้ นายอภัย จันทนจุลกะ รองประธานมูลนิธิอาสาเพื่อนพึ่ง(ฟ้าฯ) ยามยาก เป็นผู้แทนพระองค์ มอบถุงพระราชทาน พร้อมตรวจเยี่ยมและจัดรถประกอบอาหารเคลื่อนที่แจกจ่ายแก่ราษฎรที่ประสบอุทกภัย ที่จังหวัดสุโขทัย อ่างทอง พระนครศรีอยุธยา และกรุงเทพมหานคร รวม 2,696 ชุด

2.2 การให้ความช่วยเหลือของจังหวัดที่ประสบภัย สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด อำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ให้ความช่วยเหลือแก่ราษฎรที่ประสบภัยในเบื้องต้นแล้ว พร้อมทั้งได้ระดมเจ้าหน้าที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งสำรวจความเสียหายเพื่อให้ความช่วยเหลือตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินทดรองราชการฯ (งบ 50 ล้านบาท) ต่อไป

3. การเตรียมการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยหนาว ปี พ.ศ. 2552 - 2553

กรมอุตุนิยมวิทยา ได้คาดหมายลักษณะอากาศในช่วงฤดูหนาวของประเทศไทย ปี 2552-2553ว่าจะเริ่มตั้งแต่ประมาณกลางเดือนตุลาคม 2552 ถึงประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ 2553 เนื่องจากบริเวณความกดอากาศสูง หรือมวลอากาศเย็นจากประเทศจีนแผ่ลงมาปกคลุมประเทศไทยตอนบนเป็นระยะ ๆ และทำให้บริเวณดังกล่าวมีฝนฟ้าคะนองและลมกระโชกแรงได้ในบางพื้นที่ ต่อจากนั้นอุณหภูมิจะลดลง ทำให้อากาศหนาว ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคตะวันออก รวมทั้งบริเวณยอดดอยและยอดภู จะมีอากาศหนาวถึงหนาวจัด และจะสิ้นสุดฤดูหนาว ประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ 2553

เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยหนาวปี พ.ศ. 2552 - 2553 รวมทั้งเพื่อให้การช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนให้แก่ผู้ประสบภัย การประสานการปฏิบัติ ตลอดจนสนับสนุนการปฏิบัติตามแผนป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนจังหวัด อำเภอ /และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กระทรวงมหาดไทยจึงได้สั่งการทุกจังหวัดดำเนินการดังนี้

1) จัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยหนาวของจังหวัดขึ้นณ สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด และจัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจ อำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งในเขตพื้นที่ พร้อมทั้งแต่งตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบประจำศูนย์ฯ โดยแบ่งมอบหน้าที่ให้มีผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติอย่างเป็นระบบ

2) สำรวจและจัดทำบัญชีผู้ประสบภัยหนาว โดยระบุ จำนวนประชากรแยกรายครัวเรือนแต่ละอำเภอ ตำบล และหมู่บ้านที่ประสบภัยหนาว หรือคาดว่าจะประสบภัยหนาว

3) ประสานและชักชวนหน่วยราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มูลนิธิ และองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อเตรียมการช่วยเหลือประชาชนตามแผนป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนจังหวัด อำเภอและท้องถิ่น รวมทั้งขอรับการสนับสนุน เครื่องกันหนาว ผ้าห่ม เวชภัณฑ์ เครื่องอุปโภคบริโภคตามความเหมาะสม

4) จัดเตรียมผ้าห่ม และเครื่องนุ่งห่มกันหนาว เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนที่ประสบภัยหนาว โดยให้ถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ.2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมทั้งหลักเกณฑ์ที่กำหนด

5) ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนระมัดระวังอัคคีภัยจากสภาพอากาศแห้ง และอุบัติเหตุจากการเดินทาง เนื่องจากหลายพื้นที่มักมีหมอกเกิดขึ้น รวมทั้งให้ดูแลรักษาสุขภาพ โดยเฉพาะในกลุ่มผู้สูงอายุ ผู้ยากไร้ และเด็กเล็ก ซึ่งอาจเจ็บป่วยจากภาวะอากาศหนาวเย็น

6) กำชับให้เจ้าหน้าที่ ๔ ติดตาม และประเมินสถานการณ์ภัยหนาวว่าประชาชนสามารถช่วยเหลือตนเองได้หรือไม่ เพื่อให้สามารถพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือไปยังพื้นที่ที่ประสบภัยได้ทันทีและทั่วถึง

7) ในกรณีเกิดสถานการณ์ภัยหนาวขึ้นในพื้นที่ ให้จังหวัดจัดทำสรุปสถานการณ์ความเสียหาย และการให้ความช่วยเหลือ ตามแบบรายงานที่ส่งมาพร้อมนี้ โดยจัดส่งให้กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทุกวันพุธของสัปดาห์ และรายงานอย่างต่อเนื่องจนกว่าสถานการณ์จะยุติ พร้อมทั้งบันทึกข้อมูลลงในระบบโปรแกรมประยุกต์ระบบข้อมูลสารสนเทศ (MIS, GIS) ที่กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจัดทำขึ้น

4. การคาดหมายลักษณะอากาศระหว่างวันที่ 1- 7 พฤศจิกายน 2552

4.1 กรมอุตุนิยมวิทยา คาดหมายลักษณะอากาศว่า ในช่วงวันที่ 1-5 พฤศจิกายน 2552 บริเวณความกดอากาศสูงกำลังแรงจากประเทศจีนจะแผ่เข้ามาปกคลุมประเทศไทยตอนบน ทำให้บริเวณดังกล่าวมีฝนในระยะแรก จากนั้นอากาศจะเย็นลงมากโดยอุณหภูมิจะลดลง 3 - 6 องศาเซลเซียส และมีลมแรง สำหรับในภาคใต้ตอนล่างลงไปจะมีฝนเพิ่มมากขึ้น และมีฝนตกหนักในหลายพื้นที่ ส่วนคลื่นลมในอ่าวไทยและทะเลอันดามันจะมีกำลังแรง หลังจากนั้นในช่วงวันที่ 6-7 พฤศจิกายน 2552 บริเวณความกดอากาศสูงนี้จะมีกำลังอ่อนลง ทำให้อากาศอุ่นขึ้น

อนึ่ง พายุไซร่อน “มิรินเน” (Mirinae) ในทะเลจีนใต้ตอนกลาง กำลังเคลื่อนตัวทางทิศตะวันตกด้วยความเร็วประมาณ 20 กิโลเมตรต่อชั่วโมง คาดว่าพายุนี้จะเคลื่อนขึ้นฝั่งบริเวณเมืองนาตรัง ประเทศเวียดนามในวันที่ 2 พฤศจิกายน 2552 และคาดว่าจะอ่อนกำลังลงอย่างรวดเร็ว

4.2 กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้แจ้งเตือนเกี่ยวกับสภาวะอากาศให้จังหวัดในภาคใต้ เตรียมการป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัย วาตภัย และดินถล่ม อันเกิดจากสภาวะฝนตกหนัก อาจทำให้เกิดน้ำท่วมฉับพลัน น้ำป่าไหลหลาก และดินถล่ม และได้แจ้งเตือนเกี่ยวกับสภาวะภัยหนาวให้จังหวัดในภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เตรียมการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยหนาว อันเกิดจากสภาวะอากาศ อาจสร้างความเสียหายให้แก่ชีวิต

ทรัพย์สิน และพืชผลทางการเกษตรของประชาชนแล้ว และให้ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขต จัดเจ้าหน้าที่เฝ้าระวังติดตามสถานการณ์ในพื้นที่อย่างต่อเนื่องตลอด 24 ชั่วโมง รวมทั้งเตรียมเครื่องมืออุปกรณ์ไว้ให้พร้อมเพื่อสามารถช่วยเหลือผู้ประสบภัยได้ทันต่อเหตุการณ์เมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้น

3. เรื่อง สรุปสถานการณ์ภัยธรรมชาติในช่วงฤดูฝน ครั้งที่ 17

คณะรัฐมนตรีรับทราบตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สรุปสถานการณ์ภัยธรรมชาติในช่วงฤดูฝน ครั้งที่ 17 ณ วันที่ 2 พฤศจิกายน 2552 ประกอบด้วย สถานการณ์อุทกภัย ผลกระทบด้านการเกษตร การให้ความช่วยเหลือและสถานการณ์น้ำ สรุปได้ดังนี้

สถานการณ์อุทกภัย

ไม่มี

พื้นที่ประสบอุทกภัย

ช่วงภัยวันที่ 29 กันยายน – 27 ตุลาคม 2552 ข้อมูล ณ วันที่ 30 ตุลาคม 2552 ดังนี้

พื้นที่ประสบภัย 40 จังหวัด แยกเป็น

ด้านพืช 38 จังหวัด เกษตรกรประสบภัย 221,129 ราย พื้นที่คาดว่าจะเสียหาย 1,930,225 ไร่ แบ่งเป็น

ข้าว 1,601,269 ไร่ พืชไร่ 298,770 ไร่ และพืชสวน 30,187 ไร่

ด้านปศุสัตว์ 12 จังหวัด เกษตรกรประสบภัย 12,513 ราย สัตว์ได้รับผลกระทบ 1,153,946 ตัว แบ่งเป็น โค-กระบือ 43,601 ตัว สุกร-แพะ-แกะ 19,366 ตัว และสัตว์ปีก 1,090,945 ตัว แปลงหญ้า 382 ไร่

ด้านประมง 28 จังหวัด เกษตรกรประสบภัย 16,167 ราย พื้นที่คาดว่าจะเสียหาย แบ่งเป็น บ่อเลี้ยงสัตว์น้ำ 18,377 บ่อ คิดเป็นพื้นที่ 29,458 ไร่ กระชังเลี้ยงสัตว์น้ำ 94 กระชัง คิดเป็นพื้นที่ 1,570 ตารางเมตร

การช่วยเหลือเบื้องต้น

1. สนับสนุนเครื่องสูบน้ำและเครื่องผลักดันน้ำเพื่อช่วยเหลือไปแล้ว ดังนี้
- เครื่องสูบน้ำ 19 จังหวัด จำนวน 237 เครื่อง ได้แก่ จังหวัดพิษณุโลก (2) มหาสารคาม(1) ร้อยเอ็ด(1) ชัยภูมิ(9) นครราชสีมา (10) ชัยนาท (12) นนทบุรี(27) ปทุมธานี (13) พระนครศรีอยุธยา(17) สมุทรสาคร(5) สุพรรณบุรี (65) ลพบุรี (44) อ่างทอง(14) นครปฐม (5) อุทัยธานี (6) กาญจนบุรี (2) ราชบุรี (1) และสระบุรี(1) และกรุงเทพฯ(2)
- เครื่องผลักดันน้ำ 4 จังหวัด จำนวน 47 เครื่อง ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา(19) กรุงเทพมหานคร(3) สุพรรณบุรี (15) และนครปฐม (10)

2. สนับสนุนพืชอาหารสัตว์ 2862 ตัน แร่ธาตุและเวชภัณฑ์ 00 ชุด และดูแลสุขภาพสัตว์ 4,848 ตัว

สถานการณ์ฝนทิ้งช่วง

ช่วงภัย เดือนพฤษภาคมถึงกันยายน 2552 (ณ วันที่ 22 ตุลาคม 2552)

พื้นที่เสียหาย 14 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดน่าน นครสวรรค์ เพชรบูรณ์ พะเยา พิจิตร พิษณุโลก แพร่ ลำปาง อุตรดิตถ์ นครราชสีมา ชัยนาท สระบุรี จันทบุรี และสุพรรณบุรี เกษตรกร 21,544 ราย พื้นที่เสียหาย 381,559 ไร่ วงเงิน 259,782,078 บาท

การช่วยเหลือเป็นเงิน

- ช่วยเหลือแล้ว 10 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครสวรรค์ เพชรบูรณ์ พะเยา พิษณุโลก ลำปาง อุตรดิตถ์ ชัยนาท สระบุรี จันทบุรี และเพชรบูรณ์ เกษตรกร 9,525 ราย พื้นที่เสียหาย 128,613 ไร่ เป็นเงิน 84,946,635 บาท
- จะของบกลาง 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเพชรบูรณ์ พะเยา พิจิตร และสุพรรณบุรี เกษตรกร 12,246 ราย พื้นที่เสียหาย 255,985 ไร่ เป็นเงิน 176,669,303 บาท

การปฏิบัติการฝนหลวง

สำนักฝนหลวงและการบินเกษตร ได้ตั้งศูนย์ปฏิบัติการฝนหลวง จำนวน 7 ศูนย์ ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ พิษณุโลก ลพบุรี ขอนแก่น นครราชสีมา อ่างทอง ห้วยหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และสุราษฎร์ธานี และฐานเติมสารฝนหลวง ได้แก่ จังหวัดตาก กาญจนบุรี นครสวรรค์

ขึ้นปฏิบัติการในรอบสัปดาห์ (ช่วงวันที่ 9 - 15 ตุลาคม 2552) จำนวน 155 เที่ยวบิน ปริมาณน้ำฝนวัดได้ 0.1 - 124.0 มม. มีฝนตกในพื้นที่ 40 จังหวัด ทั้งนี้ได้ปรับแผนการปฏิบัติงาน โดยปิดทุกศูนย์ ในวันที่ 15 ตุลาคม 2552 เนื่องจากพื้นที่เป้าหมายในการปฏิบัติการฝนหลวงจะได้รับปริมาณน้ำเพียงพอกับความต้องการแล้ว รวมทั้งเพื่อทำการซ่อมบำรุงรักษาเครื่องบิน อุปกรณ์ เครื่องมือต่าง ๆ ให้พร้อมใช้งานในฤดูปฏิบัติการฝนหลวงปี 2553 ต่อไป

สถานการณ์น้ำ

1. สภาพน้ำในอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่

สภาพน้ำในอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ทั่วประเทศ (2 พฤศจิกายน 2552) มีปริมาณน้ำในอ่างฯ ทั้งหมด 55,438 ล้านลบ.ม. หรือคิดเป็นร้อยละ 80 ของความจุอ่างฯ ทั้งหมด น้อยกว่าปี 2551 (56,658 ล้าน ลบ.ม.) จำนวน 1,220 ล้านลบ.ม. ปริมาณน้ำใช้การได้ 31,911 ล้าน ลบ.ม. คิดเป็นร้อยละ 46 ของความจุอ่างฯ สามารถรับน้ำได้อีก 14,157 ล้านลบ.ม.

อ่างเก็บน้ำเขื่อนภูมิพล จังหวัดตาก และอ่างเก็บน้ำเขื่อนสิริกิติ์ จังหวัดอุตรดิตถ์ มีปริมาณน้ำในอ่างฯ ทั้งหมด 9,352 และ 6,023 ล้านลบ.ม.ตามลำดับ หรือคิดเป็นร้อยละ 69 และ 63 ของความจุอ่างฯทั้งหมด ตามลำดับโดยมีปริมาณน้ำทั้งสองอ่างฯ รวมกันจำนวน 15,375 ล้านลบ.ม. สามารถรับน้ำได้อีก 7,597 ล้านลบ.ม.

อ่างเก็บน้ำเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ จังหวัดลพบุรี มีปริมาณน้ำในอ่างฯ 953 ล้าน ลบ.ม. หรือคิดเป็นร้อยละ 99 ของความจุอ่างฯทั้งหมด สามารถรับน้ำได้อีก 7 ล้าน ลบ.ม.

อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ที่อยู่ในเกณฑ์น้ำน้อยจากร้อยละ 0 ของความจุอ่างฯ จำนวน 1 อ่างฯ ดังนี้

อ่างเก็บน้ำ	ปริมาณน้ำในอ่างฯ	ปริมาณน้ำใช้การได้	ปริมาณน้ำไหลลงอ่างฯ	ปริมาณน้ำระบาย	ปริมาณน้ำรับได้

	ปริมาณน้ำ	% ความจุ อ่างฯ	ปริมาตร น้ำ	% ความจุ อ่างฯ	วันนี้	เมื่อ วาน	วันนี้	เมื่อ วาน	อีก
แม่กวง	63	24	49	19	0.75	0.70	0.03	0.06	200

อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ที่อยู่ในเกณฑ์น้ำมากกว่าร้อยละ 0 ของความจุอ่างฯ จำนวน 14 อ่างฯ ดังนี้

อ่างเก็บน้ำ	ปริมาณน้ำในอ่างฯ		ปริมาณน้ำใช้การได้		ปริมาณน้ำไหลลง อ่างฯ		ปริมาณน้ำ ระบาย		ปริมาณน้ำรับ ได้อีก
	ปริมาตร น้ำ	% ความ จุอ่างฯ	ปริมาตร น้ำ	% ความ จุอ่างฯ	วันนี้	เมื่อวาน	วันนี้	เมื่อ วาน	
แม่จัดสมบูรณ์ชล	228	86	206	78	0.76	1.39	0.31	0.31	37
จุฬารัตน์	154	94	110	67	0.30	0.39	0.99	0.98	10
ลำปาว	1,251	87	1,166	82	0.74	1.05	5.34	5.65	179
สิรินธร	1,757	89	926	47	0.00	0.91	1.22	0.00	209
ป่าสักชลสิทธิ์	953	99	950	99	16.43	16.52	12.35	12.35	7
กระเสียว	210	88	170	71	0.69	1.08	0.82	0.01	30
ศรีนครินทร์	16,132	91	5,867	33	7.95	23.14	14.97	22.19	1,613
วชิราลงกรณ์	8,028	91	5,016	57	9.08	12.94	22.94	22.99	832
ขุนด่านปราการชล	188	84	183	82	0.27	0.51	0.05	0.05	36
หนองปลาไหล	168	102	154	94	1.49	1.63	1.73	1.74	0
ประแสร์	255	103	235	95	1.13	0.31	0.91	0.97	0
แก่งกระจาน	647	91	580	82	3.89	1.59	5.59	5.59	63
ปราณบุรี	321	93	261	75	2.39	1.50	3.48	1.73	26
ราชพระภา	5,107	91	3,755	67	2.65	3.60	5.70	8.35	532

2. สภาพน้ำท่า

แม่น้ำ	ที่ตั้งสถานีสำรวจปริมาณน้ำท่า				ระดับ ตลิ่ง เมตร	ระดับ น้ำ เมตร	เกณฑ์	แนวโน้ม
	สถานี	อำเภอ	จังหวัด					
ยม	Y.16	บ้านบางระกำ	บางระกำ	พิษณุโลก	7.15	7.70	*ท่วม*	ลดลง
น่าน	N.67	สะพานบ้านเกศไชย	ชุมแสง	นครสวรรค์	27.45	24.75	มาก	ลดลง
ป่าสัก	S.42	บ้านบ่อวัง	วิเชียรบุรี	เพชรบูรณ์	10.20	9.07	มาก	ลดลง
ชี	E.23	บ้านค่าย	เมือง	ชัยภูมิ	8.50	7.16	มาก	ลดลง
	E.20A	บ้านฟ้าหยาด	มหาชนะชัย	ยโสธร	9.50	8.14	มาก	ทรงตัว
	E.9	บ้านโจด	มัญจาคีรี	ขอนแก่น	10.50	10.60	*ท่วม*	ลดลง
มูล	M.5	บ้านเมืองคง	ราชสีห์	ศรีสะเกษ	8.10	8.72	*ท่วม*	ลดลง
	M.184	บ้านซิม	พิมาย	นครราชสีมา	4.50	4.86	*ท่วม*	เพิ่มขึ้น
	M.7	สะพานเสรี ประชาธิปไตย	เมือง	อุบลราชธานี	7.00	6.14	มาก	ลดลง
	M.42	บ้านห้วยทับทัน	ห้วยทับทัน	ศรีสะเกษ	8.00	4.40	มาก	เพิ่มขึ้น
	M.9	บ้านหนองหญ้าปล้อง	เมือง	ศรีสะเกษ	9.00	6.97	มาก	ลดลง
	M.26	บ้านลำชี	เมือง	สุรินทร์	7.50	4.71	มาก	เพิ่มขึ้น
	M.190	บ้านขวาว	อุทุมพรพิสัย	ศรีสะเกษ	7.10	5.17	มาก	เพิ่มขึ้น
	M.185	บ้านไผ่น้อย	ลำปลายมาศ	บุรีรัมย์	7.10	6.45	มาก	ลดลง
	M.6A	บ้านสตึก	สตึก	บุรีรัมย์	5.40	5.50	*ท่วม*	ลดลง
ปราจีนบุรี	Kgt.3	บ้านกบินทร์บุรี	กบินทร์บุรี	ปราจีนบุรี	9.68	2.80	มาก	ลดลง

แม่น้ำเจ้าพระยา สถานี C.2 ที่ค่ายจรัลประวิติ อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ ปัจจุบันปริมาณน้ำไหลผ่าน 1,274 ลบ.ม.ต่อวินาที ระดับน้ำ +21.98 เมตร ต่ำกว่าตลิ่ง 3.62 เมตร

เขื่อนเจ้าพระยา สถานี C.13 ที่อำเภอสรรพยา จังหวัดชัยนาท ปัจจุบันปริมาณน้ำไหลผ่าน 958 ลบ.ม.ต่อวินาที ระดับน้ำเหนือเขื่อนเจ้าพระยา 16.60 เมตร รทก.ระดับท้ายเขื่อนเจ้าพระยา +11.50 เมตร รทก

แม่น้ำสะแกกรัง สถานี Ct.2A ที่หน้าศาลากลาง อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี ปัจจุบันปริมาณน้ำไหลผ่าน 9 ลบ.ม.ต่อวินาที อยู่ในเกณฑ์น้ำปกติ แนวโน้มเพิ่มขึ้น

รับน้ำเข้าระบบส่งน้ำทุ่งฝั่งตะวันออก มีปริมาณน้ำไหลผ่าน 200 ลบ.ม.ต่อวินาที รับน้ำเข้าระบบส่งน้ำทุ่งฝั่งตะวันตก มีปริมาณน้ำไหลผ่าน 231 ลบ.ม.ต่อวินาที

สถานีบางไทร สถานี C.29 อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีปริมาณน้ำไหลผ่าน 1,284 ลบ.ม.ต่อวินาที ระดับน้ำสูงสุดเมื่อวานนี้ (1 พ.ย. 52) ค่าจริงวัดได้ +1.89 เมตร รทก. เวลา 19.45 น. ต่ำกว่าตลิ่ง 2.20 เมตร คาดการณ์ระดับน้ำสูงสุดพรุ่งนี้ เวลา 11.15 น. ระดับน้ำต่ำกว่าตลิ่ง 1.99 เมตร

อิทธิพลน้ำทะเลในแม่น้ำเจ้าพระยา ที่สะพานพุทธ (C.4) ระดับน้ำสูงสุดเมื่อวานนี้ (1 พ.ย. 52) ค่าจริงวัดได้ +1.49 เมตร รทก. เวลา 16.15 น. ต่ำกว่าตลิ่ง 1.01 เมตร คาดการณ์ระดับน้ำสูงสุดพรุ่งนี้ เวลา 07.45 น. ที่ระดับ +1.74 เมตร รทก. ต่ำกว่าตลิ่ง 0.76 เมตร

เขื่อนพระรามหก มีปริมาณน้ำไหลผ่าน 109 ลบ.ม.ต่อวินาที

แม่น้ำท่าจีนที่ สถานี T.1 หน้าท่าว่าการอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม ระบายน้ำ +1.49 เมตร แนวโน้มลดลง ปริมาณน้ำไหลผ่าน

- จังหวัดอ่างทอง ที่ (C.7A) บ้านบางแก้ว อำเภอเมือง 1,039 ลบ.ม.ต่อวินาที ต่ำกว่าตลิ่ง 4.36 เมตร แนวโน้มลดลง

- จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่คลองบางหลวง (C.36) 377 ลบ.ม.ต่อวินาที ต่ำกว่าตลิ่ง 3.55 เมตร ที่คลองบางบาล (C.37) 88 ลบ.ม.ต่อวินาที ต่ำกว่าตลิ่ง 3.40 เมตร แนวโน้มลดลง ที่อำเภอพระนครศรีอยุธยา (C.35) 750 ลบ.ม.ต่อวินาที ต่ำกว่าตลิ่ง 2.44 เมตร แนวโน้มลดลง

ทั้งนี้ ขอยุติการรายงานสถานการณ์ภัยธรรมชาติในช่วงฤดูฝนปี 2552 เนื่องจากขณะนี้เข้าสู่ฤดูหนาวแล้ว

4. เรื่อง ขอความเห็นชอบในการรับรองร่างผลการประชุมผู้นำลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่น

คณะรัฐมนตรีเห็นชอบร่างปฏิญญาโตเกียวพร้อมภาคผนวก และอนุมัติให้นายกรัฐมนตรีรับรองเอกสารดังกล่าว ตามที่กระทรวงการต่างประเทศเสนอ และหากมีความจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขเอกสารดังกล่าวให้สาระสำคัญหรือไม่ขัดต่อผลประโยชน์ของไทย ให้กระทรวงการต่างประเทศดำเนินการได้โดยไม่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอีก

สาระสำคัญของเรื่อง

ด้วยญี่ปุ่นจะเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมผู้นำลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่น ในวันที่ 6-7 พฤศจิกายน 2552 ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น ซึ่งนายกรัฐมนตรีตอบรับที่จะเข้าร่วมประชุมแล้ว

กระทรวงการต่างประเทศขอเรียนว่า ในระหว่างการประชุมดังกล่าว จะมีการรับรองปฏิญญาโตเกียว ซึ่งถือเป็นเอกสารผลการประชุมของการประชุมผู้นำลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่น ซึ่งมีหัวข้อหลักคือ “การจัดตั้งหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาใหม่เพื่ออนาคตที่รุ่งเรืองร่วมกัน” (Establishment of a New Partnership for the Common Flourishing Future) โดยได้กำหนดวิสัยทัศน์ในอนาคตและระบุประเด็นที่จะให้ความสำคัญ รวมทั้งระบุถึงกลไกการจัดการประชุมภายใต้กรอบความร่วมมือดังกล่าว สาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

1. ญี่ปุ่นให้คำมั่นที่จะร่วมมือเพื่อพัฒนาภูมิภาคลุ่มน้ำโขงและชื่นชมต่อการที่ประเทศลุ่มน้ำโขงมีความพยายามช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะการให้ความช่วยเหลือของไทย ผู้นำประเทศลุ่มน้ำโขงชื่นชมที่ประเทศไทยมีคำมั่นในการพัฒนาภูมิภาคนี้ด้วย

2. วิสัยทัศน์ในอนาคตระบุ ดังนี้

- เป็นภูมิภาคที่เปิดกว้างที่มีสันติภาพและเสถียรภาพที่ถาวรและตั้งอยู่บนค่านิยมสากลตามที่ระบุ

ไว้ในกฎบัตรอาเซียน

- เป็นภูมิภาคที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจและมีบทบาทสนับสนุนต่อบูรณาการของอาเซียนอย่างแท้จริง รวมทั้งการจัดตั้งประชาคมเอเชียตะวันออกเฉียงที่เปิดกว้างในระยะยาว และ
 - เป็นภูมิภาคที่มีการพัฒนาที่ยั่งยืน ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและสามารถจัดการกับภัยคุกคามต่าง ๆ ที่เป็นอันตรายต่อมนุษยชาติและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
- เพื่อให้วิสัยทัศน์ข้างต้นของอนาคตภูมิภาคลุ่มน้ำโขงมีผล ภูมิภาคนี้มีความตั้งใจที่จะร่วมมือในภูมิภาค ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในลุ่มน้ำโขงและภูมิภาคนี้ ควรเป็นไปตามแนวทางดังนี้
- สร้างความสัมพันธ์ที่เป็นประโยชน์ร่วมกันบนพื้นฐานภราดรภาพ ซึ่งเป็นแนวความคิดที่เคารพเสรีภาพและศักดิ์ศรีของปัจเจกบุคคล ในขณะที่เคารพต่อเสรีภาพและศักดิ์ศรีของผู้อื่น
 - เสริมสร้างสันติภาพและความรุ่งเรืองของอาเซียนและเอเชียตะวันออกเฉียง ตลอดจนจัดตั้งชุมชนเอเชียตะวันออกเฉียงที่เปิดกว้างในระยะยาว
 - เป็นหุ้นส่วนที่สำคัญร่วมกันทั้งในด้านการเมืองและเศรษฐกิจ
3. สาขาที่ให้ความสำคัญลำดับต้น ประกอบด้วย 1) การส่งเสริมการพัฒนาแบบครบถ้วนในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง ได้แก่ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การสร้างพันธมิตรภาครัฐ-เอกชน การจัดทำกฎระเบียบร่วมกันในภูมิภาคในด้านเศรษฐกิจ 2) การจัดการกับประเด็นที่มีความท้าทาย ได้แก่ สิ่งแวดล้อม และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การจัดการกับประเด็นที่มีความเสี่ยง อาทิ ความเสี่ยงจากภัยพิบัติธรรมชาติ การระบาดของเชื้อโรค 3) การกระชับความร่วมมือและการแลกเปลี่ยนระหว่างกัน ได้แก่ การเพิ่มพูนการแลกเปลี่ยนการพบปะกัน การส่งเสริมการท่องเที่ยว และการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม และการขยายความร่วมมือกับกรอบความร่วมมืออื่น ๆ ที่มีอยู่แล้วในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก
4. ให้มีการจัดการประชุมในกรอบความร่วมมือลุ่มน้ำโขง-ภูมิภาคอย่างสม่ำเสมอ และให้จัดการประชุมผู้นำลุ่มน้ำโขงกับภูมิภาคอื่น ๆ สามปี โดยสลับกันระหว่างภูมิภาคกับประเทศลุ่มน้ำโขง
5. เอกสารภาคผนวกจะรายละเอียดการนำเจตจำนงต่าง ๆ ภายใต้ปฏิญญาโตเกียวไปปฏิบัติเป็นรูปธรรม โดยเน้นการให้ความช่วยเหลือหรือส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานในแต่ละประเด็นที่ปรากฏในร่างปฏิญญาโตเกียว
- กระทรวงการต่างประเทศมีความเห็นเพิ่มเติมว่า โดยที่ร่างปฏิญญาดังกล่าวเป็นการแสดงเจตนาของทุกฝ่ายทางด้านการเมือง สังคม และความมั่นคง และเอกสารภาคผนวกเป็นรายละเอียดการนำปฏิญญาดังกล่าวไปปฏิบัติ เอกสารดังกล่าวจึงไม่เป็นสนธิสัญญาและไม่เข้าข่ายมาตรา 190 วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญฯ

5. เรื่อง แผนการลงทุนเพื่อขับเคลื่อนการใช้เทคโนโลยีคาร์บอนต่ำของประเทศไทยสำหรับขอรับการสนับสนุนทางการเงินจาก Clean Technology Fund (CTF) ของธนาคารโลก

คณะรัฐมนตรีเห็นชอบในหลักการของแผนการลงทุนเพื่อขับเคลื่อนการใช้เทคโนโลยีคาร์บอนต่ำของประเทศไทยสำหรับขอรับการสนับสนุนทางการเงินจาก Clean Technology Fund (CTF) ของธนาคารโลก ตามที่กระทรวงการคลังเสนอ และให้กระทรวงการคลังประสานงานกับธนาคารโลกและจัดทำรายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องของนำเสนอรัฐสภาตามนัยมาตรา 190 วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยต่อไป

ความเป็นมา

ธนาคารโลกได้เสนอแนวทางการให้การสนับสนุนทางการเงินภายใต้ Clean Technology Fund (CTF) ซึ่งเป็นกองทุนที่สนับสนุนด้านการเงินในรูปแบบเงินกู้อัตราดอกเบี้ยต่ำแก่การลงทุนทั้งภาครัฐและภาคเอกชน สำหรับโครงการที่สนับสนุนการลดระดับการปล่อยก๊าซเรือนกระจก CTF เป็นกองทุนภายใต้การดำเนินงานของกองทุนเพื่อการลงทุนด้านภูมิอากาศ (Climate Investment Fund: CIF) ก่อตั้งโดยธนาคารโลก (World Bank: WB) ร่วมกับธนาคารเพื่อการพัฒนาระดับภูมิภาคต่างๆ (Regional Development Banks) อาทิ ธนาคารพัฒนาเอเชีย (Asian Development Bank: ADB) บรรษัทการเงินระหว่างประเทศ (International Financial Corporation: IFC) CTF เป็นกองทุนที่มุ่งเน้นการจัดหาเงินทุนระหว่างประเทศเพื่อลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก โดยกองทุนจะให้เงินสนับสนุนโครงการที่ส่งเสริมการทดลอง (Demonstration) การจัดเพื่อใช้งาน (Deployment) และการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการลดคาร์บอน (Low-carbon Technologies) ในภาคอุตสาหกรรม พลังงาน คมนาคม เกษตรกรรม รวมถึงประสิทธิภาพในการใช้พลังงานในอาคาร (Energy Efficiency in Buildings) ภายใต้ข้อกำหนดว่าฝ่ายไทยต้องจัดทำแผนการลงทุน (Investment Plan) เสนอต่อคณะกรรมการกองทุน CTF

วัตถุประสงค์

ใช้ในการสนับสนุนการลงทุนในโครงการที่ช่วยลดและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมของภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งมีส่วนช่วยในการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

การดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้อง

1. กระทรวงการคลัง โดยสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะได้มีหนังสือแสดงความสนใจที่จะขอรับการสนับสนุนทางการเงินจาก CTF เพื่อสนับสนุนโครงการที่ช่วยลดและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม (Green Economy Project) โดยมีสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) เป็นหน่วยประสานงานกลางในการจัดทำ Investment Plan เพื่อใช้ประกอบการเสนอขอรับการสนับสนุนทางการเงินจาก CTF และ กระทรวงการคลังจะพิจารณาแผนการใช้จ่ายเงินที่เหมาะสมของโครงการต่างๆ ภายใต้แผนการลงทุนดังกล่าวโดย สศช. ได้แต่งตั้งคณะทำงานพัฒนาแผนการลงทุนเพื่อขับเคลื่อนการใช้เทคโนโลยีคาร์บอนต่ำของประเทศไทย เมื่อวันที่ 8 มิถุนายน 2552 โดยมีนายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ รองเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นประธาน และมีผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ อาทิ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงพลังงาน องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) กรุงเทพมหานคร และกระทรวงการคลัง เป็นต้น

2. การขอรับการสนับสนุนทางการเงินจาก CTF ประเทศไทยจะต้องจัดทำแผนการลงทุน (Investment Plan) เพื่อขอรับการสนับสนุนจาก CTF โดยโครงการที่อยู่ในแผนการลงทุนจะต้องมีความสอดคล้องกับแผนการพัฒนาของประเทศ ในเบื้องต้นคาดว่ากองทุน CTF มีวงเงินสนับสนุนให้แก่ประเทศไทยประมาณ 300 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยเป็นการสนับสนุนทางการเงินในรูปแบบการกู้ยืมระหว่างกองทุน CTF ที่มีเงื่อนไขให้เงินกู้แบบไม่มีดอกเบี้ยแต่มีค่าธรรมเนียม กู้ร่วมกับ WB ADB หรือ IFC ที่มีเงื่อนไขเงินกู้ทั่วไปของแต่ละสถาบันการเงิน ซึ่งจะทำให้มีต้นทุนในการกู้เงินที่ต่ำ นอกจากนี้ ยังมีความช่วยเหลือทางวิชาการจากธนาคารโลกเพื่อจัดเตรียมโครงการและแผนการลงทุนด้วย ในการนี้ สศช. และ สบง. ร่วมกับธนาคารโลก และหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันยกร่างแผนการลงทุนเพื่อขอรับการสนับสนุนจากกองทุน CTF โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

2.1 โครงการที่กองทุน CTF จะสนับสนุนเงินทุน ต้องมีลักษณะสำคัญ ดังนี้

(1) มีความสอดคล้องและส่งเสริมแผนพัฒนาฯ และแผนชาติที่เกี่ยวข้อง อาทิ แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 และแผนพัฒนาพลังงานทดแทน พ.ศ. 2551-2565 เป็นต้น

(2) โครงการต้องมีศักยภาพในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

(3) โครงการและเทคโนโลยีที่ใช้ต้องมีความพร้อมในการนำมาปฏิบัติจริงและมีความคุ้มค่า

(4) เป็นโครงการขนาดใหญ่ในสาขาพลังงานและการขนส่งที่สะอาด เช่น โครงการในสาขาการผลิตพลังงานทดแทน โครงการด้านการขนส่ง และโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานในสิ่งปลูกสร้าง และอาคารที่อยู่อาศัย เป็นต้น

(5) มีแผนการเงิน กรอบเวลาการลงทุน และแหล่งที่มาของเงินทุนที่ชัดเจน

2.2 สาขาที่มีความเป็นไปได้ในการขอรับการสนับสนุนทางการเงินจากกองทุน CTF ประกอบด้วย 2 สาขาหลัก ได้แก่ สาขาพลังงาน และสาขาการขนส่ง วงเงินลงทุนรวมทั้งสิ้น 4,263 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

(1) สาขาพลังงาน (Clean Energy Advancement) วงเงินลงทุนรวมทั้งสิ้น 1,676 ล้านดอลลาร์สหรัฐประกอบด้วย

- การส่งเสริมการลงทุนของเอกชนและชุมชนเพื่อพัฒนาโครงการด้านพลังงานหมุนเวียนผ่านสถาบันที่เป็นสื่อกลางทางการเงินของรัฐ ได้แก่ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ และธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าของประเทศไทย จำนวน 374 MW วงเงินลงทุน 800 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

- โครงการพลังงานหมุนเวียน ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) ได้แก่ แผนพัฒนาพลังงานทดแทนของ กฟผ. จำนวน 224 MW จากพลังลม แสงอาทิตย์ และพลังน้ำขนาดเล็ก วงเงินลงทุนรวม 579 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

- โครงการพลังงานหมุนเวียนและเพิ่มประสิทธิภาพพลังงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (กฟภ.) ประกอบด้วย 2 โครงการ ได้แก่ โครงการผลิตพลังงานทดแทนจากเศษไม้ (Forestry Residual) จำนวน 100 แห่ง (แห่งละ 1 MW) โดยซื้อเศษไม้จากองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ วงเงินลงทุน 230 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และโครงการติดตั้งอุปกรณ์

ประหยัดพลังงานสำหรับโคมไฟเสาสูงและไฟกิ่ง (Street Lighting Energy Efficiency) จำนวน 500,000 หลอด เพื่อลดการใช้ไฟฟ้าในส่วนไฟถนนและไฟสาธารณะในพื้นที่บริการของ กฟผ. วงเงินลงทุน 67 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

(2) สาขาขนส่ง (Urban Transformation) วงเงินรวมทั้งสิ้น 1,266.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ได้แก่

- โครงการขยายระบบขนส่งมวลชนและปรับปรุงระบบการจราจร (Urban Transport: Expand Mass Transit & Improve Traffic System) ของกรุงเทพมหานคร (กทม.) โดยจัดทำระบบรถโดยสารประจำทางด่วนพิเศษ (Bus Rapid Transit: BRT) ในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล วงเงินรวมทั้งสิ้น 1,218 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

- การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานไฟฟ้า ของกรุงเทพมหานคร วงเงินลงทุน 48.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐเพื่อดำเนินโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้ไฟฟ้าของอาคารของหน่วยงานสังกัด กทม.

(3) สาขาการส่งเสริมการลงทุนภาคเอกชน (IFC Private Sector Financing Mobilization Program for RE/EE/CP) วงเงินรวมทั้งสิ้น 1,320 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ได้แก่

- การส่งเสริมการลงทุนภาคเอกชน ของธนาคารพาณิชย์และผู้ประกอบการเอกชน เพื่อดำเนินโครงการด้านพลังงานทดแทน (Renewable Energy: RE) การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน (Energy Efficiency: EE) และการผลิตที่สะอาด (Clean Production : CP) โดยให้ผู้ประกอบการเอกชนกู้เงินผ่านธนาคารพาณิชย์ วงเงินลงทุน 1,320 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

2.3 แหล่งที่มาและเงื่อนไขของกองทุน

CTF จะให้การสนับสนุนทางการเงินเพียงบางส่วน โดยคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 10-15 ของวงเงินรวมโครงการทั้งหมด โครงการดังกล่าวจะต้องมีการกู้เงินจากสถาบันการเงินเพื่อพัฒนาระดับพหุภาคี (Multilateral Development Banks: MDBs) อาทิ ธนาคารโลก และ ADB ในอัตราส่วนขั้นต่ำ (CTF: MDB) คือ 1:1 ทั้งนี้ เงินดำเนินโครงการส่วนที่เหลือจะได้มาจากการจัดสรรเงินงบประมาณจากภาครัฐ การสมทบเงินลงทุนโดยภาคเอกชน/รัฐวิสาหกิจ ธนาคารโลก ADB และ IFC ซึ่งจะต้องมีการหารือเกี่ยวกับสัดส่วนของเงินลงทุนจากต่างประเทศที่จะใช้ในการดำเนินโครงการต่อไป

3. คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้เห็นชอบในหลักการแผนการลงทุนเพื่อขับเคลื่อนการใช้เทคโนโลยีคาร์บอนต่ำของประเทศไทย เมื่อวันที่ 19 ตุลาคม 2552 สำหรับการดำเนินการขั้นต่อไป คือ กระทรวงการคลังนำเสนอแผนการลงทุนฯ ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบในหลักการ เพื่อเสนอให้คณะกรรมการกองทุน CTF พิจารณาให้เงินสนับสนุนแก่ประเทศไทยต่อไป

ความเห็น

1. แผนการลงทุนเพื่อขับเคลื่อนการใช้เทคโนโลยีคาร์บอนต่ำของประเทศไทย เป็นเพียงกรอบการลงทุนในภาพรวมของประเทศไทย ซึ่งจะต้องนำเสนอให้คณะกรรมการของ CTF พิจารณาภายในวันที่ 10 พฤศจิกายน 2552 ทั้งนี้ การพิจารณาเงินจาก CTF ต้องประเมินและศึกษาความพร้อมเป็นรายโครงการตามขั้นตอนปกติ และต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. 2548 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2551 และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. 2549 ซึ่งจะดำเนินการภายหลังจากที่แผนการลงทุนฯ ได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการของ CTF แล้ว

2. แนวทางการกู้เงินจาก CTF สามารถดำเนินการได้ ดังนี้

(1) การกู้สำหรับภาครัฐ โดยเป็นการกู้จากการ Co-Finance ระหว่าง CTF และธนาคารโลก ADB หรือสถาบันการเงินอื่น

- สำหรับหน่วยงานของรัฐ กระทรวงการคลังจะเป็นผู้กู้ให้หน่วยงานของรัฐ
- สำหรับรัฐวิสาหกิจ และสถาบันการเงินเฉพาะกิจ หน่วยงานดำเนินโครงการ จะเป็นผู้กู้ โดยมีกระทรวงการคลังเป็นผู้ค้ำประกัน
- สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (กรุงเทพมหานคร) กระทรวงการคลังจะเป็นผู้กู้และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกู้ต่อ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกู้เอง

(2) การกู้สำหรับภาคเอกชน โดยเป็นกรู้จากการ Co-Finance ระหว่าง CTF และ IFC

- สำหรับธนาคารพาณิชย์ ธนาคารฯ จะเป็นผู้กู้จาก IFC และให้ภาคเอกชนกู้ต่อ ซึ่งจะช่วยลดภาระ

หนี้สาธารณะของรัฐบาล

3. กระทรวงการคลังเห็นว่าการขอรับการสนับสนุนจาก CTF ซึ่งช่วยสนับสนุนการดำเนินโครงการที่ลดปริมาณก๊าซเรือนกระจกของภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งเป็นการเพิ่มโอกาสให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้เพิ่มขึ้น ทำให้สามารถพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อช่วยลดปัญหาสิ่งแวดล้อม ตลอดจนสามารถสร้างรายได้และเพิ่มการจ้างงานก่อให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืน

6. เรื่อง การลงนามความตกลงพหุภาคีอาเซียนว่าด้วยการเปิดเสรีอย่างเต็มที่ของบริการขนส่งผู้โดยสารทางอากาศ และพิธีสารแนบท้ายความตกลง 2 ฉบับ และพิธีสารข้อผูกพันชุดที่ 6 ของบริการขนส่งทางอากาศ ภายใต้กรอบความตกลงว่าด้วยบริการของอาเซียน

คณะรัฐมนตรีอนุมัติตามที่กระทรวงคมนาคมเสนอ ทั้ง 3 ข้อ ดังนี้

1. อนุมัติการลงนามความตกลงพหุภาคีอาเซียนว่าด้วยการเปิดเสรีอย่างเต็มที่ของบริการขนส่งผู้โดยสารทางอากาศ และพิธีสารแนบท้ายความตกลง 2 ฉบับ และพิธีสารข้อผูกพันชุดที่ 6 ของบริการขนส่งทางอากาศ ภายใต้กรอบความตกลงว่าด้วยบริการของอาเซียน และให้เสนอความตกลงและพิธีสารทั้ง 2 เรื่องเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภาให้ความเห็นชอบต่อไป

2. มอบหมายให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม หรือรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม หรือผู้ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมมอบหมาย ในฐานะหัวหน้าคณะผู้แทนไทย ในการประชุมรัฐมนตรีขนส่งอาเซียนร่วมลงนามความตกลงฯ และพิธีสาร 2 เรื่องข้างต้น ทั้งนี้ หากมีความจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขเอกสาร 2 เรื่องดังกล่าวให้มีสาระสำคัญ ขอให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม หรือรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม หรือผู้ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมมอบหมายเป็นผู้ใช้ดุลยพินิจในเรื่องนั้น ๆ แทนคณะรัฐมนตรี โดยไม่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอีกครั้ง

3. เมื่อรัฐสภาเห็นชอบตามข้อ 1 แล้ว มอบหมายหน่วยงานภายในที่เกี่ยวข้องดำเนินการดำเนินการภายในประเทศเพื่ออนุวัติการให้เป็นไปตามหนังสือสัญญา และมอบกระทรวงการต่างประเทศแจ้งภาคีคู่สัญญาทราบเพื่อให้หนังสือสัญญามีผลใช้บังคับต่อไป

ข้อเท็จจริง

ด้วยสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม มีกำหนดเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมรัฐมนตรีขนส่งอาเซียน ครั้งที่ 15 และการประชุมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ระหว่างวันที่ 7-11 ธันวาคม 2552 ณ กรุงฮานอย สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม โดยในการประชุมดังกล่าว จะมีการลงนามมีความตกลงและพิธีสาร 2 เรื่อง ดังนี้

1. ความตกลงพหุภาคีอาเซียนว่าด้วยการเปิดเสรีอย่างเต็มที่ของบริการขนส่งผู้โดยสารทางอากาศ และพิธีสารแนบท้ายความตกลง 2 ฉบับ (ASEAN Multilateral Agreement on the Full Liberalisation of Passenger Air Services and its 2 Protocols)

1.1 เรื่องเดิม

1.1.1 ในการประชุมรัฐมนตรีขนส่งอาเซียน ครั้งที่ 10 เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2547 ณ กรุงพนมเปญ ราชอาณาจักรกัมพูชา ที่ประชุมได้รับรองแผนปฏิบัติการในการรวมกลุ่มและเปิดเสรีการขนส่งทางอากาศของอาเซียน เพื่อส่งเสริมความก้าวหน้าของการเปิดเสรีอย่างเต็มที่และการรวมกลุ่มของการบริการเดินอากาศในอาเซียน

1.1.2 ในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 10 เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2547 ที่กรุงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ที่ประชุมได้ให้การรับรองแผนปฏิบัติการเวียงจันทน์ที่ให้เร่งรัดการตกลงเปิดน่านฟ้าเสรี และยกระดับการเปิดเสรีในบริการขนส่งทางอากาศ โดยให้ดำเนินการเปิดเสรีบริการเดินอากาศสำหรับผู้โดยสารสำหรับทุกเมืองหลวงในอาเซียนภายในเดือนธันวาคม 2553 (ค.ศ. 2010)

1.1.3 เพื่อให้อาเซียนสามารถดำเนินการเปิดเสรีบริการขนส่งทางอากาศได้ภายในเวลาที่กำหนด รัฐมนตรีขนส่งอาเซียน/เจ้าหน้าที่อาวุโสด้านการขนส่งอาเซียนจึงได้มอบหมายให้คณะทำงานด้านการขนส่งทางอากาศอาเซียนพิจารณาจัดทำร่างความตกลงพหุภาคีอาเซียนว่าด้วยบริการเดินอากาศให้แล้วเสร็จเพื่อกำหนดนำเสนอรัฐมนตรีขนส่งอาเซียนลงนามในการประชุมรัฐมนตรีขนส่งอาเซียน ครั้งที่ 14 ในเดือนพฤศจิกายน 2551 ณ ประเทศฟิลิปปินส์

1.1.4 ในการประชุมรัฐมนตรีขนส่งอาเซียน ครั้งที่ 14 เมื่อวันที่ 6-7 พฤศจิกายน 2551 ณ กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์ รัฐมนตรีขนส่งอาเซียน 9 ประเทศ (ยกเว้นประเทศไทย) ได้ร่วม ลงนามความตกลงพหุภาคี

อาเซียนว่าด้วยบริการเดินอากาศ และพิธีสารแนบท้ายความตกลง 6 ฉบับ เนื่องจากในขณะนั้นประเทศไทยอยู่ระหว่างดำเนินการ เสนอรัฐสภาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างความตกลงฯ พร้อมกันนี้ ที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบให้ดำเนินการจัดทำพิธีสาร แนบท้ายความตกลงฯ เพิ่มขึ้น 2 ฉบับ จากเดิมที่มีอยู่ 6 ฉบับ เพื่อเป็นการเปิดเสรีการขนส่งผู้โดยสารทางอากาศอย่างเต็มที่

1.1.5 ในคราวประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ 1 (สมัยสามัญทั่วไป) และ ครั้งที่ 2 (สมัยสามัญทั่วไป) เมื่อวันที่ 26-27 มกราคม 2552 รัฐสภาได้มีมติเห็นชอบร่างความตกลงฯ และพิธีสารทั้ง 6 ฉบับ ซึ่งต่อมา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมได้ลงนามความตกลงฯ และพิธีสารแนบท้ายความตกลง 6 ฉบับดังกล่าวเมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2552

1.1.6 ในการประชุมคณะทำงานด้านการขนส่งทางอากาศอาเซียน ครั้งที่ 20 เมื่อวันที่ 4-7 สิงหาคม 2552 ณ เมืองปีนัง ประเทศมาเลเซีย ที่ประชุมได้ตกลงให้มีการจัดทำความตกลง แยกจากความตกลงพหุภาคีอาเซียนว่าด้วยบริการเดินอากาศ โดยมีพิธีสารแนบท้ายความตกลง ๒ ฉบับ และ ให้นำเสนอต่อรัฐมนตรีขนส่งอาเซียนลงนามในช่วงการประชุมรัฐมนตรีขนส่งอาเซียน ครั้งที่ 15 ซึ่งมีกำหนด จัดขึ้นในเดือนธันวาคม 2552 ณ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

1.2 หลักการและสาระสำคัญการจัดทำความตกลงดังกล่าวเป็นไปตามแนวทางที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการในการรวมกลุ่มและการเปิดเสรีของการขนส่งทางอากาศของอาเซียน และแผนการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งได้กำหนดกรอบเวลาให้เปิดเสรีอย่างเต็มที่ภายในปี 2553 (ค.ศ. 2010) โดยกำหนดกรอบหลักการในเรื่องต่างๆ ดังนี้

1.2.1 ภาคีแต่ละฝ่ายมีสิทธิกำหนดสายการบินได้มากสายเท่าที่ต้องการ โดยมี คุณสมบัติตามที่ประเทศสมาชิกแต่ละประเทศกำหนด

1.2.2 สายการบินจะต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับภายในของประเทศสมาชิกที่สายการบินทำการบินเข้าไป ในเรื่องต่างๆ อาทิ พิกัดอัตราขนส่ง ความปลอดภัย กิจกรรมเชิงพาณิชย์ เป็นต้น

1.2.3 ความตกลงและพิธีสารจะมีผลใช้บังคับเมื่อได้รับมอบสัตยาบันสาร จำนวน 3 ฉบับ และจะมีผลใช้บังคับในระหว่างภาคีผู้ให้สัตยาบันเท่านั้น

1.2.4 ความตกลงฯ ประกอบด้วยพิธีสาร ๒ ฉบับ ได้แก่

พิธีสาร 1 เกี่ยวกับสิทธิรับขนการจราจรเสรีภาพที่ ๑ และ ๔ อย่างไม่จำกัดระหว่างเมืองใดๆ ในอาเซียน ซึ่งสายการบินสามารถทำการบินไปยังเมืองใดๆ ในอาเซียน ที่มีท่าอากาศยานระหว่างประเทศ และใช้สิทธิรับขนการจราจรระหว่างเมืองในประเทศของตนและเมืองในประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นได้อย่างไม่จำกัดจำนวนเที่ยวบินและแบบอากาศยาน

พิธีสาร 2 เกี่ยวกับสิทธิรับขนการจราจรเสรีภาพที่ 5 อย่างไม่จำกัด ระหว่างเมืองใดๆ ในอาเซียน ซึ่งสายการบินสามารถทำการบินไปยังเมืองใดในอาเซียนที่มีท่าอากาศยานระหว่างประเทศ และสามารถ ใช้สิทธิรับขนการจราจรระหว่างสองเมืองใดๆ ในประเทศสมาชิกอื่นทั้งสองเมืองไม่ได้อยู่ในประเทศเดียวกันได้อย่างไม่จำกัดจำนวนเที่ยวบินและแบบอากาศยาน โดยมีเงื่อนไขว่าจุดหนึ่งในเมืองเหล่านั้นต้องเป็นจุดที่ไม่ใช่แหล่งวง

1.3 การวิเคราะห์ผลกระทบการจัดทำความตกลงพหุภาคีอาเซียนว่าด้วยการเปิดเสรีอย่างเต็มที่ของบริการขนส่งผู้โดยสารทางอากาศ และพิธีสารแนบท้าย ๒ ฉบับ เป็นไปตามนโยบายของผู้นำอาเซียน ที่ประสงค์ให้สายการบินในอาเซียนมีความคล่องตัวในการวางแผนและการดำเนินธุรกิจต่างๆ ในอาเซียนอย่างเต็มที่ อันจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้บริการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และอุตสาหกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนจะส่งผลให้สภาพเศรษฐกิจโดยรวมของภูมิภาคอาเซียนเจริญเติบโตต่อไป

2. พิธีสารข้อผูกพันชุดที่ 6 ของบริการขนส่งทางอากาศ ภายใต้กรอบความตกลงว่าด้วยบริการของอาเซียน (6th Package of Commitments for Air Transport Sectoral Negotiations under the ASEAN Framework Agreement on Services)

2.1 **เรื่องเดิม**

2.1.1 การเจรจาการค้าบริการด้านการขนส่งทางอากาศเป็นการดำเนินการตามกรอบความตกลงว่าด้วยบริการของอาเซียน โดยมีการเจรจาผ่านมาแล้ว 4 รอบ รอบที่ 1 ระหว่างปี 2539-2541 รอบที่ 2 ระหว่างปี 2542-2544 รอบที่ 3 ระหว่างปี 2545-2547 และรอบที่ 4 ระหว่างปี 2548-2549 และได้จัดทำข้อผูกพันเพื่อการเปิดตลาดบริการเสริมด้านการขนส่งทางอากาศแล้ว 5 ชุด โดยประเทศไทยได้ยื่นข้อผูกพันไปแล้ว 5 กิจกรรม ได้แก่ (1) บริการซ่อมและ

บำรุงรักษาอากาศยาน (2) การขายและการตลาดของบริการขนส่งทางอากาศ (3) บริการสำรองที่นั่งด้วยระบบคอมพิวเตอร์ (4) บริการให้เช่าอากาศยานแบบไม่มีลูกเรือ และ (5) บริการตัวแทนจัดการขนส่งสินค้าทางอากาศ

2.1.2 ในการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ 4 (สมัยสามัญทั่วไป) เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2552 ที่ประชุมได้พิจารณาและลงมติเห็นชอบการอนุมัติให้ประเทศไทยให้สัตยาบันพิธีสารเพื่ออนุวัติข้อผูกพันชุดที่ 5 ของบริการขนส่งทางอากาศภายใต้กรอบความตกลงว่าด้วยบริการของอาเซียน

2.1.3 ปัจจุบันเป็นการเจรจารอบที่ 5 ระหว่างปี 2551-2552 ประเทศสมาชิกอาเซียนได้หารือกันและขอให้ประเทศสมาชิก พิจารณาเปิดตลาดบริการเสริมอื่นๆ เพิ่มเติม และหรือปรับปรุงเงื่อนไขของบริการที่ได้ยื่นข้อผูกพันไว้แล้วให้มีความยืดหยุ่นมากขึ้น โดยมีประเทศสมาชิกอาเซียน 7 ประเทศยื่นข้อเสนอผูกพัน ขณะที่ไทยไม่ได้ยื่นข้อเสนอผูกพันในการเจรจารอบนี้ เนื่องจากกระทรวงคมนาคมอยู่ระหว่างการนำเสนอกรอบการเจรจาเพื่อการดำเนินการด้านความร่วมมือด้านการขนส่งภายใต้กรอบอาเซียนต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภาพิจารณาให้ความเห็นชอบ ทั้งนี้ ที่ประชุมคณะทำงานด้านการขนส่งทางอากาศอาเซียนได้มีมติให้นำเสนอพิธีสารเพื่ออนุวัติข้อผูกพันชุดที่ 6 ของบริการขนส่งทางอากาศภายใต้กรอบความตกลงด้วยบริการของอาเซียนให้รัฐมนตรีขนส่งอาเซียนลงนาม ในการประชุมรัฐมนตรีขนส่งอาเซียน ครั้งที่ 15 ในเดือนธันวาคม 2552 ณ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

2.2 หลักการและสาระสำคัญ

2.2.1 ประเทศสมาชิกอาเซียนที่ยื่นข้อผูกพันจะต้องให้สิทธิและให้การปฏิบัติเป็นพิเศษสำหรับบริการตามที่ระบุในข้อผูกพันเฉพาะของตนแก่ประเทศสมาชิกอื่น ดังนี้

- บรูไน - บริการซ่อมและบำรุงรักษาอากาศยาน บริการสำรองที่นั่งด้วยระบบคอมพิวเตอร์ บริการให้เช่าอากาศยานแบบมีลูกเรือ และบริการให้เช่าอากาศยานแบบไม่มีลูกเรือ
- กัมพูชา - บริการตัวแทนจัดการขนส่งสินค้าทางอากาศ
- สปป. ลาว - บริการตัวแทนจัดการขนส่งสินค้าทางอากาศ
- มาเลเซีย - บริการให้เช่าอากาศยานแบบมีลูกเรือ
- พม่า - บริการให้เช่าอากาศยานแบบมีลูกเรือ และบริการตัวแทนจัดการขนส่งสินค้าทางอากาศ
- สิงคโปร์ - บริการซ่อมและบำรุงรักษาอากาศยาน และบริการสำรองที่นั่งด้วยระบบคอมพิวเตอร์
- เวียดนาม - บริการตัวแทนจัดการขนส่งสินค้าทางอากาศ

2.2.2 พิธีสารฯ จะมีผลใช้บังคับกับประเทศที่ยื่นสัตยาบันสารเท่านั้น

2.3 การวิเคราะห์ผลกระทบ การเข้าเป็นภาคีพิธีสารฯ ฉบับนี้ จะทำให้ผู้ประกอบการชาวไทยสามารถเข้าไปดำเนินการบริการในประเทศสมาชิกอาเซียนที่ยื่นข้อผูกพันทั้ง 7 ประเทศข้างต้นได้ ตามรายการบริการและเงื่อนไขที่ระบุไว้ในตารางข้อผูกพันเฉพาะ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการไทยโดยตรง นอกจากนี้ จะช่วยส่งเสริมให้บริการเสริมด้านการขนส่งทางอากาศในภูมิภาคอาเซียนขยายตัว ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมการบิน และอุตสาหกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนจะส่งผลให้สภาพเศรษฐกิจโดยรวมของภูมิภาคอาเซียนเจริญเติบโตต่อไป